

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
7872-13

meddelad i Stockholm den 2 december 2015

KLAGANDE
AA

MOTPART
Skatteverket
171 94 Solna

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Kammarrätten i Sundsvalls dom den 21 november 2013 i mål nr 631-13

SAKEN
Avvisad talan

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen undanröjer kammarrättens och förvaltningsrättens avgöranden samt visar målet åter till Förvaltningsrätten i Falun för fortsatt handläggning.

BAKGRUND

AA, som då bar efternamnet B, anmälde till Skatteverket den 13 april 2011 att hon önskade ändra sitt efternamn till A, vilket var det namn hon hade burit som ogift. Skatteverket beslutade dagen därpå att bevilja namnändringen.

Dok.Id 164558

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

AA överklagade Skatteverkets beslut till Förvaltningsrätten i Falun som avvisade överklagandet. Förvaltningsrätten konstaterade att enligt 22 § förvaltningslagen (1986:223) får ett beslut överklagas om det gått klaganden emot. Enligt förvaltningsrätten kunde inte Skatteverkets beslut, att ändra hennes efternamn i enlighet med hennes anmälan, anses ha gått henne emot på sådant sätt att hon hade rätt att överklaga det. Den omständigheten att hon kort efter anmälningstillfället och det därpå fattade beslutet hade ånkrat den anmälda namnändringen förändrade inte detta ställningstagande.

AA överklagade till Kammarrätten i Sundsvall som gjorde samma bedömning som förvaltningsrätten.

YRKANDEN M.M.

AA fullföljer sin talan.

Skatteverket bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Det finns inte någon rätt att ångra sig i förvaltningsprocessen. I praxis har klagandens subjektiva uppfattning i vissa fall haft en avgörande betydelse. För att inte helt urholka bestämmelsen i 22 § förvaltningslagen bör det krävas att det är tillfredsställande utrett att anmälan inte återspeglar AAs ursprungliga önskemål. Eftersom Skatteverket har fattat beslut i enlighet med hennes anmälan kan beslutet inte anses ha gått henne emot i den mening som avses i bestämmelsen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET*Rättslig reglering m.m.*

Enligt 22 § förvaltningslagen får ett beslut överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas. En motsvarande bestämmelse finns i 33 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291).

I betänkandet En ny förvaltningslag (SOU 2010:29) konstateras att kriteriet ”gått honom emot” spelar en mycket undanskymd roll i praxis (s. 657). Oftast berörs kriteriet inte alls utan konsumeras av den grundläggande förutsättningen, att beslutet medför sådana konsekvenser för klaganden att han eller hon har en rätt att få en överprövning till stånd. Utredningen föreslår att en bestämmelse om enskilds klagorätt i en ny förvaltningslag inte ska innehålla något uttryckligt krav på att beslutet ska ha gått den klagande emot (s. 661).

I rättsfallet HFD 2011 ref. 76 beslutade en förvaltningsrätt att skriva av ett mål med anledning av att klaganden hade återkallat sitt överklagande. Högsta förvaltningsdomstolen fann att avskrivningsbeslutet, som meddelats innan överklagandetiden gått ut, inte hindrade att klaganden inom den tiden fick komma in med ett nytt överklagande.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar inledningsvis att Skatteverket beslutat helt i enlighet med den anmälan om namnändring som AA lämnat in men att hon under överklagandetiden ångrat sin anmälan. Frågan i målet är om beslutet kan anses ha gått AA emot.

Om en klagande yrkar att ett visst beslut ska upphävas har domstolen som regel anledning att utgå från att det också har gått klaganden emot. Ordnings- och effektivitetshänsyn skulle förvisso kunna tala för att en enskild inte ska kunna överklaga ett beslut som fattats helt i enlighet med den ansökan eller anmälan

Mål nr
7872-13

vederbörande lämnat in, särskilt inte i fråga om beslut som gäller omedelbart. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening måste emellertid utgångspunkten även i sådana fall vara att den enskilde, fram till dess att ett lagakraftvunnet avgörande föreligger, har rätt att ändra inställning beträffande utgången i ärendet eller målet under förutsättning att den nya inställningen ryms inom ramen för processen.

AA har efter det att Skatteverket meddelat sitt beslut ånkrat sin anmälan om namnändring. Beslutet får därmed anses ha gått henne emot i den mening som avses i 22 § förvaltningslagen.

Förvaltningsrätten borde således inte ha avvisat AAs överklagande. Kammarrättens och förvaltningsrättens avgöranden ska därmed undanröjas och målet visas åter till förvaltningsrätten för fortsatt handläggning.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Margit Knutsson, Erik Nymansson, Elisabeth Rynning och Per Classon.

Målet har föredragits av justitiesekreterarna Martin Krafft och Alf Engstråten.